

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО
ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 22.4.2013 г.
JOIN(2013) 8 final

СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно постигнатия от Косово* напредък в решаването на въпросите, посочени в заключенията на Съвета от декември 2012 г., с оглед на евентуално решение за започване на преговори по споразумението за стабилизиране и асоцииране

* Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно постигнатия от Косово* напредък в решаването на въпросите, посочени в заключенията на Съвета от декември 2012 г., с оглед на евентуално решение за започване на преговори по споразумението за стабилизиране и асоцииране

1. Въведение

През октомври 2012 г. Комисията публикува проучване за осъществимостта на споразумение за стабилизиране и асоцииране между Европейския съюз и Косово¹. В проучването бе представено заключението, че Косово до голяма степен е готово да започне преговори по споразумение за стабилизиране и асоцииране. В него също така бе посочено, че Комисията ще предложи насоки за водене на преговорите по такова едно споразумение, след като Косово предприеме определен брой конкретни стъпки в областта на върховенството на закона, публичната администрация, защитата на малцинствата и търговията.

В заключенията на Съвета от декември 2012 г. бяха взети под внимание проучването за осъществимост и намерението на Комисията да предложи насоки за водене на преговори по споразумение за стабилизиране и асоцииране, след като Косово изпълни тези краткосрочни приоритети. Съветът също така призова Косово да продължи добросъвестно да прилага всички договорености, постигнати до момента в рамките на диалога между Белград и Прищина, и да се ангажира по конструктивен начин с пълния кръг от проблеми.

В допълнение към диалога между Белград и Прищина и краткосрочните приоритети, набелязани в проучването за осъществимост, заключенията на Съвета поставиха акцент върху усилията за укрепване на реформата на публичната администрация и утвърждаването на върховенството на закона, по-специално чрез представяне на доказателства за борбата с организираната престъпност и корупцията, за реформата на съдебната власт и за свободата на изразяване. В заключенията бе потвърдено, че стартираните от Комисията инициативи, в това число структурираният диалог по въпросите на върховенството на закона, диалогът за либерализиране на визовия режим и диалогът относно процеса на стабилизиране и асоцииране, играят важна роля в насочването на усилията на Косово за реформи в тези приоритетни области.

Съветът подчерта колко важно е за Косово да засили тясното си сътрудничество с EULEX и да зачита подновения мандат на мисията. В заключенията бяха приветствани усилията, които Комисията полага за договаряне на рамково споразумение с Косово относно неговото участие в програми на Съюза. Съветът също така отчете членството

* Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

¹ COM(2012) 602 final.

на Косово в Европейската банка за възстановяване и развитие и възможността Европейската инвестиционна банка да засили своята роля в Косово.

С оглед на евентуално решение за започване на преговори за сключване на споразумение за стабилизиране и асоцииране с Косово Съветът се ангажира да оцени напредъка по всички гореспоменати въпроси. Съветът също така се ангажира да прегледа доклада по време на настоящото председателство и в случай че оценката е положителна — да приеме насоките за водене на преговори.

Предвид тези елементи настоящият доклад е разделен на три части. В първата част се анализира напредъкът, постигнат от Косово в изпълнението на краткосрочните приоритети, очертани в проучването за осъществимост. Във втората част се разглеждат всички други въпроси, набелязани в заключенията на Съвета от декември, в това число политическият диалог между министър-председателите на Косово и Сърбия, подпомаган от Върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, както и прилагането на всички постигнати до момента договорености. В последната част на доклада се представят заключения.

2. Изпълнение от страна на Косово на краткосрочните приоритети, очертани в проучването за осъществимост

Съгласно проучването за осъществимост, преди Комисията да предложи насоки за водене на преговори за сключване на споразумение за стабилизиране и асоцииране, бе необходимо Косово да предприеме допълнителни стъпки в областта на върховенството на закона, публичната администрация, защитата на малцинствата и търговията.

- *Върховенството на закона: да докаже ясен ангажимент за постигането на резултати в борбата с организираната престъпност и корупцията, включително като започне разследвания и гарантира постоянно добро сътрудничество с EULEX; да подпомага работата на специалната работна група за разследвания; при въвеждането на новата структура на съдилищата да гарантира, че специализираната прокуратура, отговаряща за случаите на организирана престъпност, военни престъпления и корупция, ще запази своите правомощия; да приеме законодателството за конфискуване на имущество и да измени закона за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма да приеме нова стратегия за борба с корупцията.*

Политическите лидери и правоприлагащите и съдебните органи на Косово потвърдиха своя ангажимент за борба с организираната престъпност и корупцията. Органите на Косово и EULEX ежедневно работят в партньорство по практически въпроси от оперативен естество — чрез дейности за предоставяне на персонални напътствия и консултации или чрез партньорско сътрудничество в рамките на съвместни разследвания. Сътрудничеството между Косово и EULEX е добро. Резултатите от партньорството стават по-осезаеми. Важен неотдавнашен пример е разрушаването в края на януари на действаща в цяла Европа престъпна мрежа за незаконно превеждане през граница. Съвместните полицейски действия на EULEX и Косово допринесоха за задържането на 103 лица в десет различни страни в Европа, включително в Косово. От октомври миналата година специализираната прокуратура на Косово е започнала

разследвания по шест случая на корупция (два от тях се ръководят от местни специализирани прокурори) и по шест случая на организирана престъпност (четири от които с трансгранично измерение и два случая, по които работят местни специализирани прокурори). През отчетния период сътрудничеството между прокурорите от EULEX и местните прокурори от специализираната прокуратура се активизира. В сътрудничество с EULEX в периода октомври 2012 г. — януари 2013 г. специализираният отдел за борба с корупцията на полицията на Косово откри осем разследвания, свързани с престъпни деяния като организирана престъпност, злоупотреба със служебно положение, даване и приемане на подкуп и измама.

В рамките на Съвместния съвет за координация в областта на върховенството на закона със седалище в Прищина на 9 ноември тримата му съпредседатели (заместник министър-председателят и министър на правосъдието, специалният представител на ЕС/ръководител на представителството на ЕС и ръководителят на EULEX) подписаха документ (спогодба). С този документ се осигурява рамка, в която се очертават основните принципи на върховенството на закона и основните съвместни цели и се набелязват способите за тяхното изпълнение. Съветът възнамерява редовно да извършва преглед на прилагането на спогодбата. На заседанието си на 7 март той проведе първата си дискусия относно механизъм за проследяване на изпълнението на спогодбата. Органите на Косово поканиха EULEX да наблюдава назначаването на длъжностни лица на висши ръководни постове в ключови институции в областта на върховенството на закона, включително полицията и съдебната власт. Практическото сътрудничество трябва да продължи, а твърдият политически ангажимент на косовските власти да подкрепят дейността на EULEX и изпълнението на мандата на мисията трябва да се поддържа.

Властите на Косово продължават да изразяват желание да подкрепят работата на специалната работна група за разследвания. Новата организация на съдилищата бе въведена на 1 януари 2013 г. и прилагането ѝ започна успешно. Резултатите от извършването на съдебната реформа ще могат да бъдат оценени в пълна степен, когато процесът завърши. В този контекст Косово запази правомощията на специализираната прокуратура в съответствие с ангажиментите съгласно проучването за осъществимост. Ако текущата съдебната реформа се окаже ефективна и потвърди съответната необходимост и след задълбочен преглед в тясна координация с ЕС, Косово и ЕС може да започнат да обмислят съвместно най-добрите способи за адаптиране на правомощията на специализираната прокуратура към реструктурираната система на наказателно правосъдие.

През втората половина на 2012 г. Косово прие нови стратегии и планове за действие за борба с организираната престъпност, наркотиците и тероризма. Косово също така има стратегия и план за действие за борба с трафика на хора. Рамката на политиката за борба с корупцията бе допълнена с нова стратегия за борба с корупцията, придружена от план за действие, приети на 11 февруари. Парламентът също така одобри закон за конфискуването на имущество и измени закона за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Чрез тези законодателни актове и стратегии бяха подобрени както политическата рамка, така и нормативната уредба за борба с организираната престъпност и корупцията и Косово трябва да продължи да ги прилага.

- *Публична администрация: да приеме необходимото вторично законодателство за публичната служба и за възнагражденията на държавните служители; да предостави помещения за омбудсмана и да гарантира неговата бюджетна независимост, като задължи правителството да включи, без да го изменя, предложението за проектобюджет, изготвено от омбудсмана, в общия проектобюджет, представен на парламента.*

От приемането на проучването за осъществимост Косово прие вторично законодателство, необходимо за прилагането на законите за публичната служба и за възнагражденията на държавните служители. Това включва наредбата за израстване в кариерата на държавните служители, наредбата относно условията за ограничаване правото на стачка в определени държавни служби, наредбата за процедурите за осигуряване на грижи за държавните служители при увреждания или здравни проблеми, наредбата за надбавките към възнагражденията и други компенсации за държавните служители, както и наредбата за работното време и компенсациите за държавните служители в парламента.

На 3 декември в съгласие с омбудсмана Министерството на публичната администрация постанови решение, с което помещенията, които сега се заемат от Конституционния съд, се определят за помещаване на омбудсмана. Конституционният съд ще се премести във финансираната от ЕС съдебна палата, когато тя бъде завършена по-късно тази година. Новите помещения и тяхното местоположение са подходящи за омбудсмана и гарантират лесен достъп на широката общественост. Омбудсманът представи предложение за своя бюджет през юни 2012 г. Правителството включи този бюджет в общия проектобюджет, представен на парламента, без изменения.

- *Защита на малцинствата: да гарантира, че съществува орган, даващ възможност за пряко допитване до религиозните общности, по-специално Сръбската православна църква, относно насърчаването и защитата на религиозното и културното наследство.*

На 12 февруари министърът на околната среда и териториалното устройство прие административната инструкция за създаване на Съвет за мониторинг на изпълнението (СМИ). Съветът има петима членове: представители на Сръбската православна църква, Министерството на околната среда и териториалното устройство, Министерството на културата и спорта, ОССЕ и ЕС. Представителите на Министерството на околната среда и териториалното устройство и на ЕС съвместно председателстват СМИ. На 26 февруари СМИ проведе първата си работна среща, на която всички страни отново заявиха твърдия си ангажимент към този процес. Втората среща, на която бяха обсъдени въпроси, будещи загрижеността на Църквата, се проведе на 3 април.

- *Търговия: да изпълни решението на правителството за реструктуриране на Министерството на търговията и промишлеността, да въведе механизъм за управление и координация на преговорите в Косово и да изготви анализ на въздействието от засягащите търговията аспекти на евентуално споразумение за стабилизиране и асоцииране.*

Косово завърши преструктурирането на Министерството на търговията и промишлеността. Чрез новата организационна структура на министерството се осигурява ефективна организация на органите, отговарящи за договарянето на частите от споразумението за стабилизиране и асоцииране, засягащи търговията. Извършени бяха назначения на ключови длъжности.

Заинтересованите страни, включително стопанските субекти, могат да дадат своя принос за очертаването на търговската политика на Косово посредством официални редовни консултации. Тези консултации се провеждат в рамките на икономическия съвет, междуетовствения съвет за търговската политика и работната група за търговската политика и нейните пет подгрупи (търговски споразумения, улесняване на търговията, промишленост, селско стопанство и услуги). През февруари правителството на Косово прие решение относно структурата на преговорния екип за споразумението за стабилизиране и асоцииране. В рамките на тази структура Министерството на търговията и промишлеността ще ръководи техническия екип, подпомагащ преговорите по аспектите на споразумението, засягащи търговията.

Министерството на търговията и промишлеността изготви своя първи анализ на въздействието от засягащите търговията аспекти на споразумението за стабилизиране и асоцииране. Анализът включва оценка на ефектите от либерализацията на търговията върху търговските потоци, публичните финанси, производителността и заетостта. Ясно е, че този документ трябва да продължи да търпи промени, като се вземат предвид новите и актуализирани данни. Същевременно предложената методология и първите резултати от анализа осигуряват на Косово добра база да се подготви за преговорите.

3. Други въпроси от заключенията на Съвета от декември

Участие на Косово в диалога между Прищина и Белград и прилагане на споразуменията

След изборите в Сърбия диалогът между Белград и Прищина прерасна в политически процес на високо равнище със съдействието на върховния представител.

През октомври 2012 г. започна провеждането на поредица от срещи на високо равнище между двамата министър-председатели. От самото начало върховният представител съвсем недвусмислено представи пред двете страни визията за процеса: а именно, че той ще бъде поетапен, като ще се преминава от по-лесните за решаване към по-комплексните въпроси, и няма да бъде безсрочен. Целта бе постепенното нормализиране на отношенията между двете страни, без да се засягат техните позиции по отношение на статута, както и постигането на напредък по пътя на двете страни към членство в ЕС.

Между октомври 2012 г. и края на април 2013 г. се проведеха десет срещи². На 6 февруари се проведе също така среща между президентите Николич и Яхяга.

В рамките на първата част от диалога на високо равнище, продължила до декември 2012 г., предмет на дискусиите бе наборът от въпроси, считани за по-лесни за

² 19 октомври, 7 ноември, 4 декември и 17 януари, 20 февруари, 4 март, 20 март, 2 април, 17 април и 19 април.

решаване, като например приключване на въвеждането на интегрирано управление на границите, религиозното и културното наследство и механизмите за връзка. През тези първи месеци бяха постигнати някои значителни начални резултати.

Най-важният сред тях бе въвеждането на интегрирано управление на границите. До края на декември 2012 г. бяха пуснати в експлоатация четири контролно-пропускателни пункта, в това число двата пункта в Северно Косово, а от края на февруари са в експлоатация и шестте контролно-пропускателни пункта между Сърбия и Косово. В контекста на дискусиите относно въвеждането на интегрирано управление на границите двете страни се споразумяха също така да започнат събирането на мита и да създадат фонд за развитието на Северно Косово. Що се отнася до свободното движение, вече е въведен режим на пътуване с лична карта, който работи добре. И двете страни продължават да прилагат споразумението за митническите печати. Стабилен напредък бе постигнат по отношение на регистъра за гражданско състояние, чието въвеждане следва да приключи до януари 2014 г. Що се отнася до кадастъра, и двете страни все още са в процес на предприемане на необходимите подготвителни стъпки. Прилагането на споразумението за признаване на университетските дипломи протича гладко. Сътрудничеството между Сърбия и EULEX продължи да се подобрява в редица области. То ще трябва допълнително да се подобри с все по-активното нормализиране на отношенията между двете страни. Преките контакти на високо равнище и редовните контакти на оперативно равнище продължават да улесняват сътрудничеството, включително в борбата с организираната престъпност. Сърбия е ангажирана с цялостното прилагане на протокола за полицейско сътрудничество с EULEX.

Сред другите значителни резултати, постигнати от двамата министър-председатели, са споразумението за определяне на механизми за връзка и споразумението за подобряване на защитата на паметниците на религиозното и културното наследство (създаване на специално/многоетническо полицейско звено в Косово).

В рамките на втората част от диалога на високо равнище от януари 2013 г. насам срещите между двамата министър-председатели се съсредоточиха върху Северно Косово и изграждането на структури, които да отговарят на нуждите на местното население по отношение на сигурността и правосъдието, по начин, който гарантира функционалността на единно институционално и административно устройство на Косово, в съответствие със заключенията на Съвета от декември 2012 г.

По време на проведените разговори двете страни постигнаха съгласие, че резултатът от техните дискусии следва да бъде набор от принципи и договорености, чрез които на сръбската общност в Косово да се осигури нова визия за нейното бъдеще, като се предвиждат мерки относно нейните проблеми и нужди, но по начин, който не засяга функционалността на институциите и правната уредба на Косово.

В целия ход на протичащия на високо равнище процес двете страни показаха ангажираност и активно участие. Добри работни отношения бяха създадени по-специално между двамата министър-председатели, като те демонстрираха политическа смелост и зрялост при обсъждането на силно чувствителни и много комплексни въпроси, често пъти на фона на неблагоприятна политическа атмосфера. Те следва да бъдат поздравени. В последната фаза на диалога заместник министър-председателите на двете страни присъстваха на срещите, като присъствието им внесе допълнителен елемент на политическа легитимност и опит в диалога.

Дискусиите във връзка със Северно Косово и опасенията на общността на косовските сърби приключиха на 19 април с парафирането на „Първо споразумение относно принципите за нормализиране на отношенията“.

В споразумението се предвижда създаването на Сдружение/Общност на сръбските общини в Косово, която ще функционира/извършва дейност в рамките на действащата правна уредба на Косово. Сдружението/Общността ще има свой устав и собствени органи по образеца на другото съществуващо сдружение в Косово, както и представителна функция пред органите на централното управление.

Що се отнася до полицията, с текста на споразумението се утвърждава принципът на единна полиция на Косово и включването на всички полицейски звена в Северно Косово в структурата на косовската полиция. За четирите северни общини е назначен началник на регионалната полицейска служба. Той се назначава от Министерството на вътрешните работи на Косово въз основа на списък, предоставен от четиримата кметове. Това означава, че бе постигнато съгласие четиримата кметове на северните общини с преобладаващо сръбско население да се допитат до Сдружението/Общността и да представят списък на Министерството на вътрешните работи, което да извърши назначението въз основа на този списък.

Що се отнася до съдебната власт, в споразумението се потвърждава принципът на включване и функциониране на всички съдебни органи в рамките на правната уредба на Косово. В Прищина се създава Апелативен съд за всички косовски общини с преобладаващо сръбско население, като отделение на този съд ще заседава постоянно в Северна Митровица.

Съгласно споразумението общински избори в северните общини ще бъдат проведени през 2013г. със съдействието на ОССЕ.

В текста на споразумението се предвижда и приключване на дискусиите по въпросите на енергетиката и далекосъобщенията до средата на юни.

Двете страни се споразумяха, че нито една от тях няма да спира, или да насърчава други да спират, напредъка на другата страна по пътя ѝ към ЕС.

Що се отнася до следващите стъпки, двете страни се споразумяха до 26 април да приемат план за прилагане, както и да сформират комитет за прилагане на споразумението със съдействието на ЕС.

ЕС очаква също че, в духа на новоустановеното разбирателство/новоустановените отношения между тях и без да се засягат позициите относно статута на Косово, двете страни ще продължат да работят за нормализирането на отношенията си и че в този контекст наред с други въпроси ще разгледат и въпроса за включването/участието на Косово в международните органи.

Реформа на публичната администрация

Заключението на проучването за осъществимост е, че нормативната уредба, необходима за една стабилна и професионална публична администрация, до голяма степен е налице. Изпълнявайки краткосрочните приоритети, набелязани в проучването, Косово допълнително усъвършенства нормативната си уредба и създаде условията за прилагането на законите за публичната служба и за възнагражденията на държавните служители. Сега Косово започна да съсредоточава усилията си в прилагането на

законодателството, на стратегията за реформа на публичната администрация и придружаващия я план за действие.

Косово също така положи усилия за укрепване на институцията на омбудсмана. Одобреният от парламента бюджет на омбудсмана за тази година е увеличен в сравнение с миналата година от 636 000 EUR на малко над 1 милион EUR. Това дава възможност броят на служителите да бъде увеличен от 48 на 60.

Реформата на публичната администрация е свързана с дългосрочни усилия. Други страни на Западните Балкани, с които са сключени споразумения за стабилизиране и асоцииране, продължават да са изправени пред това предизвикателство. Напредъкът, постигнат от Косово до момента, осигурява необходимата основа (нормативна уредба и рамки на политиките) за отбелязването на напредък в тази важна област.

Утвърждаване на върховенството на закона

В проучването за осъществимост бе представено заключението, че е налице основната институционална и нормативна уредба, която да осигури върховенството на закона в Косово. Косовските лидери неведнъж са потвърждавали политическия си ангажимент за *борба с организираната престъпност и корупцията*. Този политически ангажимент осигурява на правоприлагащите и съдебните органи в Косово добра основа да подобрят своите резултати, особено що се отнася до представянето на доказателства за борба с организираната престъпност и корупцията. Косово трябва да продължи да прилага мерки за предотвратяване на трафика на хора, наркотици и оръжие и за борба с него.

Някои значими случаи вече са внесени в съда от прокуратурата. През ноември миналата година Районният съд на Прищина потвърди повдигнатото от прокуратурата обвинение срещу бивши министри за злоупотреба със служебно положение или власт и за измама. Съдебното производство е в ход. През ноември 2012 г. Районният съд на Прищина потвърди също така повдигнатото обвинение срещу бившия управител на общинската служба за обществени поръчки на Прищина и срещу петима други държавни служители за злоупотреба със служебно положение или власт.

През октомври и ноември 2012 г. общинският съд в Печ призна за виновни и осъди 34 лица, включително високопоставени служители на бизнес факултета в Печ, по обвинения, сред които злоупотреба със служебно положение или власт, присвояване по служба, измама по служба и подправяне на официални документи. Съгласно съдебното решение на осъдените също така се забранява да заемат държавна или обществена длъжност. През януари 2013 г. смесен състав на основния съд в Печ с участието на съдии от Косово и EULEX осъди деветима обвиняеми по обвинения, свързани с прекарването през граница на незаконни мигранти. Като цяло през 2012 г. косовските съдилища решиха 183 дела по обвинения за злоупотреба със служебно положение и власт, 6 дела за организирана престъпност, 22 дела за трафик на хора, 186 дела за престъпления, свързани с наркотици, и 24 дела за престъпления, свързани с оръжия.

Тези конкретни резултати от съвместните усилия на Косово и EULEX показват колко тясно е тяхното практическо сътрудничество. Същевременно борбата с организирана престъпност и корупцията остава предизвикателство и Косово трябва да продължи да

постига напредък в тази област както самостоятелно, така и в сътрудничество с EULEX.

В проучването за осъществимост бе представено заключението, че основните институции на *съдебната система* са започнали да изпълняват своята роля и че в законодателството се предвиждат солидни гаранции за независимостта на съдебната система. На 1 януари влязоха в сила законите за съдилищата и за прокуратурата, с които се въвежда нова структура на съда и прокуратурата. Чрез нея предишната структура, състоящата се от общински и районни съдилища, се заменя със седем основни съдилища и един въззивен съд. Въвеждането на новата структура започна без сериозни трудности. Новата нормативна уредба допринася за независимостта, ефективността, отчетността и безпристрастността на съдебната система в Косово и нейното прилагане ще подлежи на преглед в бъдеще.

Новият наказателен кодекс и новият наказателнопроцесуален кодекс влязоха в сила заедно с новите закони за съдилищата и прокуратурата. Това доведе до сериозно реорганизиране на съдебната система и системата на наказателно правосъдие на Косово. Новият наказателен кодекс съдържа разпоредби *inter alia* относно прекарването през граница на незаконни мигранти, трафика на хора, производството и трафика на наркотици, организираната престъпност, корупцията и трафика на оръжие. Разпоредбите на наказателния кодекс зачитат изключителните и субсидиарните правомощия на специализираната прокуратура. Процесът е на твърде ранен етап, за да се определи въздействието от тази съдебна реформа на практика, тъй като изпълнението ѝ едва сега започва. Може да се очаква, че за практическото осъществяване на такава сложна реформа ще се изискват допълнителни законодателни промени.

Проучването за осъществимост потвърди, че *свободата на изразяване* е гарантирана в конституцията. През октомври миналата година Косово отмени двата члена от наказателния кодекс относно наказателната отговорност и защитата на журналистическите източници. Освен това съгласно новия наказателнопроцесуален кодекс журналистите се включват в категорията на свидетелите, освободени от задължението да дават свидетелски показания. В резултат медиите не носят наказателна отговорност. На 28 февруари съответната комисия на парламента организира, с подкрепата на ОССЕ, публично изслушване за представителите на журналистическите асоциации. По време на изслушването бяха дискутирани въпроси, засягащи свободата на медиите, по-специално физическите посегателства и заплахите срещу журналисти. В края на миналата година в сътрудничество с EULEX косовската полиция започна разследване на заплахите, отправени срещу членове на неправителствена организация, издала списание по въпроси, свързани с хомосексуалните, бисексуалните и транссексуалните лица.

Срещу косовските власти продължават редовно да се отправят критики в парламента, в медиите, от гражданското общество или чрез публични протести. Косово трябва да продължи да създава среда, способстваща за свободата на изразяване, и да гарантира, че нападенията срещу журналисти са предмет на обстойно разследване.

Набор от инструменти в подкрепа на Косово в усилията за реформа

За да насочва усилията на Косово за реформа, Комисията е разработила редица инструменти. *Диалогът за процеса на стабилизиране и асоцииране*, на който бе даден ход след публикуването на съобщението на Комисията „Косово — към осъществяване на своята европейска перспектива“³, се доказва като съществен инструмент за мобилизиране на общата програма на Косово за реформи, свързани с ЕС, за нейното обсъждане и очертаването на нейните приоритети. В контекста на *структурирания диалог за принципа на върховенство на закона* се определят общи приоритети на ЕС и Косово за справяне с предизвикателствата в областта на върховенството на закона. Чрез него се осигуряват ясни политически насоки относно реформата с цел укрепване на върховенството на закона. *Диалогът за либерализиране на визовия режим* с Косово започна през януари 2012 г. и, както и в другите страни на Западните Балкани, представлява основна рамка за Косово при приемането и извършването на реформи в областта на върховенството на закона. Министерството на европейската интеграция играе важна роля при всички тези процеси. То е изградило стабилни механизми в Косово, благодарение на които да се координира и гарантира постигането на резултати и да се определят съответните приоритети.

Други елементи на европейската перспектива на Косово, посочени в заключенията на Съвета от декември

През декември Съветът припомни готовността на ЕС да подпомага икономическото и политическото развитие на Косово посредством ясна европейска перспектива, в съответствие с европейската перспектива за региона. Съветът отново подчерта необходимостта да се предприемат конкретни стъпки за постигането на тази цел. В съобщението си относно Косово от 2009 г. Комисията предложи да бъде проучена възможността за сключване на *рамково споразумение с Косово относно общите принципи за участие на Косово в програми на ЕС*. През октомври 2012 г. Съветът упълномощи Комисията да договори такова споразумение. В началото на тази година Комисията приключи преговорите и възнамерява скоро да приеме предложения за решения на Съвета за подписването и сключването на рамково споразумение с Косово.

През 2012 г. Косово стана член на *Европейската банка за възстановяване и развитие* (ЕБВР) и страна, в която ЕБВР извършва операции. Понастоящем ЕБВР подготвя тригодишна стратегия за страната. Това ще даде възможност на банката да разшири и диверсифицира действията си в подкрепа на социално-икономическото развитие на Косово. Мисия на ЕБВР посети Косово през декември. С оглед на увеличаването на броя на служителите си в Косово банката премести офисите си в Прищина в по-големи помещения. Президентът на банката посети Косово на 8 февруари.

Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) в момента обсъжда рамково споразумение с правителството на Косово. Страните трябва да постигнат съгласие относно областите, в които банката ще инвестира. Целта е споразумението да бъде одобрено и подписано през пролетта. Скоро след това ЕИБ може да започне да извършва операции. Съвместна

³ COM(2009) 534 окончателен.

мисия на ЕИБ и Комисията посети Косово през декември 2012 г. ЕИБ не планира постоянно присъствие в Косово.

4. Заключение

От приемането на проучването за осъществимост през октомври 2012 г. и на заключенията на Съвета от декември 2012 г. Косово изпълни всички краткосрочни приоритети, очертани в проучването.

Косово демонстрира ангажимента си за борба с организираната престъпност и корупцията. То прие необходимото законодателство и стратегически документи и съхрани правомощията на специализираната прокуратура. Започнати бяха редица разследвания за организирана престъпност и корупция. Косово запази доброто сътрудничество с EULEX и продължава да изразява желание да подкрепя работата на специалната работна група за разследвания.

На институцията на омбудсмана бяха предоставени нови помещения. Правителството се въздържа от изменения на предложението за бюджет на омбудсмана преди представянето на общия проектобюджет пред парламента. Прието бе и вторичното законодателство, необходимо за извършване на реформата на публичната администрация.

Създаден бе и започна да функционира новият Съвет за мониторинг на изпълнението, в който участват представители на Сръбската православна църква, на косовските власти, на ЕС и на ОССЕ.

Министерството на търговията и промишлеността бе реструктурирано и бяха извършени назначения на ключови длъжности. Въведен бе механизъм за ръководене и координиране на преговорите по засягащи търговията въпроси в контекста на евентуално споразумение за стабилизиране и асоцииране. Косово ще може да определи преговорната си позиция въз основа на анализа на въздействието от засягащите търговията аспекти на споразумението за стабилизиране и асоцииране.

В резултат Комисията представя своето предложение за решение на Съвета, с което се дава разрешение за започването на преговори по споразумение за стабилизиране и асоцииране между Европейския съюз и Косово⁴.

Косово предприе много значими стъпки в посока на видимо и трайно подобряване на отношенията със Сърбия в съответствие със заключенията на Съвета от декември 2012 г. Косово активно и конструктивно участва в подпомагания от ЕС диалог със Сърбия и участва в дискусиите по целия спектър от въпроси, необходими с оглед на постигането на видимо и трайно подобряване на отношенията със Сърбия.

Диалогът между Белград и Прищина прерасна в политически процес на високо равнище със съдействието на върховния представител. Между октомври 2012 г. и края

⁴ COM(2013) 200 final.

на април 2013 г. се проведеха десет срещи. На 6 февруари се проведе също така среща между президентите Николич и Яхяга. Продължи също така прилагането на договореностите, постигнати в рамките на диалога до момента. Що се отнася до интегрираното управление на границите, на всички шест гранични пункта бяха открити и функционират съвместни временни контролно-пропускателни пунктове. Прилага се споразумението за защитата на паметниците на религиозното и културното наследство от декември 2012 г. И двете страни продължават да прилагат споразумението за митническите печати. Стабилен напредък бе постигнат по отношение на регистъра за гражданско състояние, чието въвеждане следва да приключи до януари 2014 г. Що се отнася до кадастъра, и двете страни все още са в процес на предприемане на необходимите подготвителни стъпки. Прилагането на споразумението за признаване на университетските дипломи протича гладко.

Двете страни се споразумяха също така да започнат събирането на мита и да създадат фонд за развитието на Северно Косово. В рамките на втората част от диалога на високо равнище от януари 2013 г. насам срещите между двамата министър-председатели се съсредоточиха върху Северно Косово, като в резултат бе парафирано споразумението от 19 април — „Първо споразумение относно принципите за нормализиране на отношенията“.

Въз основа на това Комисията счита, че Косово е положило сериозни и конструктивни усилия за предприемането на стъпки в посока на видимо и трайно подобряване на отношенията със Сърбия.